

Aalborg Universitet

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

Færdighedslaboratoriet

Et godt og trygt læringsrum

Kaldal, Maiken Holm; Braad, Mette; Grønkjær, Mette

Published in:
Uddannelsesnyt

Publication date:
2015

Document Version
Også kaldet Forlagets PDF

[Link to publication from Aalborg University](#)

Citation for published version (APA):
Kaldal, M. H., Braad, M., & Grønkjær, M. (2015). Færdighedslaboratoriet: Et godt og trygt læringsrum. *Uddannelsesnyt*, (3), 7-12.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal -

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at vbn@aub.aau.dk providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Færdighedslaboratoriet: Et godt og trygt læringsrum

**Af Maiken Holm Kaldal, Lektor, Cand. Cur.,
Sygeplejerskeuddannelsen i Aalborg,
University College Nordjylland.
mak@ucn.dk**

**Mette Braad, Lektor og studievejleder,
Cand. Scient. San.,
Sygeplejerskeuddannelsen i Aalborg,
University College Nordjylland.
meb@ucn.dk**

**Mette Grønkjær, post doc,
Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje,
Aalborg Universitetshospital.
mette.groenkjaer@rn.dk**

Keywords: Clinical competence, nursing students, skills laboratory

Introduktion

Færdighedslaboratoriet på sygeplejerskeuddannelsen favner forudsigelige rammer med rum og tid for øvelser i praktiske færdigheder, hvor handletvang ikke er nødvendig (1, 2). Øvelser i færdighedslaboratoriet i den teoretiske del af uddannelsen kan ikke erstatte klinisk undervisning (1, 2), men give mulighed for at eksperimentere og skabe faglig fordybelse hos studerende i forhold til håndtering af instrumentelle sygeplejehandlinger, etablering af relationelle og kommunikative færdigheder samt sætte fokus på problemløsning og klinisk vurdering i sygeplejen (1, 3). Disse kompetencer efterspørges i rapporten "Fremtidens plejeopgaver i sundhedsvæsenet", som fordrer et øget behov for kliniske kompetencer samt kommunikative og relationelle kompetencer hos fremtidens plejepersonale (4).

Øvelser i færdighedslaboratoriet skaber mulighed for at anvende egen læringsstil, giver en øget følelse af sikkerhed, større tilfredshed, selvtillid samt reduktion af angst og stress, idet studerende kan prøve og fejle under vejledning af en underviser (5-8). Som et led i uddannelsen til sygeplejerske skal studerende gennemføre klinisk undervisning, der udfordrer deres teoretiske viden og hjælper til at skærpe deres kompetencer i forhold til deres fremtidige karriere på arbejdsmarkedet. Det fordrer en sammenhæng mellem sygeplejerskeuddannelsens kliniske og teoretiske forløb med det mål at styrke de studerendes læring og bidrage til opfyldelsen af uddannelsens læringsudbytte (9). Øvelser i færdighedslaboratoriet kan bidrage positivt til studerendes teoretiske viden (10, 11), evne til kritisk refleksion og samtidig bidrage til at koble teori og praksis (6, 7, 11, 12). Underviseren kan understøtte den studerendes

Abstract

Learning labs enable students to exercise and develop clinical skills. Nursing students are a heterogeneous group, thus it is important to focus on their individual preferences in exercising clinical skills. The aim of this study was to explore nursing students' preferences for exercising clinical skills in learning labs. The study used a sequential exploratory mixed methods research design that consisted of an initial qualitative focus group interview followed by a quantitative questionnaire study. We found that practical exercises in learning labs promote the learning of the students' clinical competences. The students suggest case work including pre – and post-supervision in the exercise of clinical skills. They suggest that learning lab training is placed throughout their in the theoretical part of course of study.

foretrukne læringsstil ved at lade den studerende øve praktiske færdigheder (7, 13, 14). Et norsk studie viser dog, at nyuddannede sygeplejersker mangler praktiske færdigheder i sygeplejen (15). Det forudses, at det bliver sværere som studerende at opnå klinisk kompetence i takt med, at sundhedsvæsenet øger effektiviteten med bl.a. reduceret indlæggelsestid samt kortere tid til

ambulante kontroller til følge (14). Det er uddannelsesinstitutionens ansvar at skabe de bedste betingelser for at kvalificere den studerende til at kunne fungere selvstændigt som sygeplejerske (9). Da sygeplejestuderende er en uhomogen gruppe (14, 16), er det vigtigt kontinuerligt at have fokus på de studerendes præferencer for øvelse i praktiske færdigheder i en national kontekst. Denne viden kombineret med evidens i relation til undervisning i færdighedslaboratorier og underviseres erfaring, bidrager til en evidensbaseret undervisningspraksis (17).

Formålet med dette udviklingsprojekt var at undersøge sygeplejestuderendes præferencer for øvelse i praktiske færdigheder i færdighedslaboratoriet med henblik på at kvalificere sygeplejerskeuddannelsens teoretiske del.

Metode

Udviklingsprojektet blev gennemført i et Sequential Exploring Mixed Methods design bestående af både en kvalitativ og en kvantitativ undersøgelse (18). Dette design blev valgt ud fra interessen om både at undersøge de studerendes præferencer for øvelse i praktiske færdigheder i færdighedslaboratoriet samt at afdække forekomsten af disse. Den sekventielle eksplorerende strategi bestod af to studier. Studie I var en kvalitativ fokusgruppeundersøgelse, hvor studiepopulationen bestod af fire studerende fra Sygeplejerskeuddannelsen i Aalborg, som præsenterede modulerne 6, 8, 10 og 12. Fundene i fokusgruppeinterviewet var rammesættende for udarbejdelsen af spørgeskemaet, der blev anvendt i studie II. Studie II var en kvantitativ spørgeskemaundersøgelse, hvor studiepopulationen bestod af alle studerende på Sygeplejerskeuddannelsen i Aalborg. Blandt disse besvarede 250 studerende (45%) et spørgeskema.

Resultater

Studie I

De studerende angav, at øvelse af praktiske færdigheder fremmer deres læring i forhold til undervisningsindholdet og gør det nemmere at genkalde den praktiske handling og den bagvedliggende teori. *"Det at komme over i færdighedslaboratoriet og få det afprøvet med hænderne og hvordan du gør det... Det får os til at huske bedre."*

Der synes ikke at eksistere behov for, at en underviser viser handlingen først, men at de studerende selv indsamler viden om procedurerne for derefter selv at prøve. Dog synes de studerende at udtrykke et behov for eftervejledning og refleksion sammen med underviser. *"Det er meget vigtigt, at vi får lov til selv at finde ud af, hvordan vi skal gøre det – i stedet for at vi bare får at vide sådan, sådan og sådan er proceduren."*

Det tyder på, at hele dage i færdighedslaboratoriet gør det svært for de studerende at fastholde koncentrationen, hvilket svækker udbyttet af undervisningen. *"Jeg synes, at det er et problem, at når vi endelig har en dag, er det en hel dag, og så ender det med, at man går død halvejs."*

De studerende har forventninger om at have kendskab til færdigheder, der knytter sig til patientens grundlæggende behov. En forventning som de studerende også synes at genfinde i klinisk praksis. Som eksempler på efterspurgte færdigheder fremhæves blodtryksmåling, saturationsmåling, sengebåd, lejring, kommunikationssøvelser i sundhedspædagogisk vejledning om kost og motion og administration af dulcolax. De studerende nævner selv færdigheder såsom anvendelse af sterile handsker, anlæggelse af kateter og sonde, brug af peepfløjte og C-pap og kommunikation.

Kommunikation beskrives af de studerende som måden, der interageres med patienten både verbalt og nonverbalt. De studerende skildrer, at patienterne via kropsholdningen kan vurdere, hvor sikker en studerende er i en handling, hvilket kan påvirke tilliden i relationen. Det tyder på, at muligheden for at øve praktiske færdigheder afhjælper de studerendes nervøsitet, når de mødes med patienter og fremtidige kollegaer i klinisk praksis. De studerende kan føle sig utrygge, hvis deres kompetencer ikke er færdigudviklede. Således vil de studerende opleve sig mindre sårbare, hvis de har praktiske færdigheder, som kan udføres med en vis sikkerhed. *"Det giver altså en større selvsikkerhed, når man kommer som helt grøn ude på afdelingen – at man ved: at jeg kan de her grundlæggende ting – det er ikke helt nyt for mig. Man virker nok ikke helt så utryg ved, at man kan de her procedurer."*

De studerende synes, at brug af cases i teoretisk undervisning fremmer oplevelsen af autenticitet, som bidrager til, at de føler sig bedre rustet til at møde klinikken. De studerende ønsker, at casen lægger op til konkrete sygeplejehandlinger i en virkelighedsnær situation. De studerende efterlyser undervisere, der er engagerede, og som formår at skabe et indhold, der bygger på den kliniske praksis' præmisser. De studerende ser gode læringsmuligheder i, at studerende kan være med-undervisere, fordi det kan være med til at skabe et uformelt læringsmiljø.

Studie II

I alt 64% af respondenterne finder, at mængden af undervisning i færdighedslaboratoriet er for lille, mens 34 % synes, mængden af undervisning er passende. Ingen respondenter finder, at der er for megen undervisning i færdighedslaboratoriet. Der er en tendens til,

at studerende sidst i uddannelsen i højere grad oplever mængden af undervisning i færdighedslaboratoriet for lille. Størsteparten af respondenterne oplever, at undervisningen i færdighedslaboratoriet "i høj grad" eller "i nogen grad" er tilrettelagt hensigtsmæssigt. I alt 58% af respondenterne oplever, at det at øve praktiske færdigheder har "stor betydning", og 31% oplever det har "nogen betydning" for deres følelse af sikkerhed ved udførelse af praktiske færdigheder.

Øvelse i praktiske færdigheder hjælper "i høj grad" (62%) og "i nogen grad" (30%) respondenterne til at lære teorien relateret til færdighederne. På det åbne spørgsmål "Hvilken betydning har det for dig, at du har mulighed for at øve praktiske færdigheder i færdighedslaboratoriet?" svarer langt de fleste studerende, at det har meget stor/stor betydning. Dette begrundes med udsagn som *"man får afprøvet sin teori i praksis"*, *"jeg lærer bedst ved at få tingene i hænderne"*, *"mulighed for refleksion over en overstået øvelse med medstuderende og underviser"*, *"det giver en større tryghedsfølelse"* og *"jeg er mere sikker på tingene, når jeg har prøvet det"*. Få studerende oplever, at undervisningen i færdighedslaboratoriet ikke har betydning, da det *"ikke føles realistisk"* og *"det bliver lidt fjollet og abstrakt"*.

Respondenterne oplever i varierende grad, at de tilbydes vejledning før, under og efter øvelserne. Vejledning før og under har stor betydning for respondenterne, mens vejledning efter ikke i samme grad har betydning for dem. Respondenterne oplever i varierende grad, at der anvendes cases i færdighedslaboratoriet. Cases har stor betydning for udbyttet af undervisning. På det åbne spørgsmål: "Hvilke færdigheder vil du gerne have mulighed for at øve i færdighedslaboratoriet?" er det tydeligt, at de studerende gerne vil have mulighed for at øve en række instrumentelle og kommunikative færdigheder (figur 1). Der tegner sig derudover et billede af, at respondenterne gerne vil have mere tid til at øve de praktiske færdigheder, så de fx kan prøve at anlægge et perifer venekateter (PVK) mere end én gang i forbindelse med undervisningen. Ligeledes efterspørger respondenterne mulighed for at øve færdighederne på rigtige mennesker, gerne medstuderende, i stedet for på patientmodeller.

Omkring halvdelen af respondenterne oplever, at klinisk vejleder har forventninger om, at de studerende har øvet praktiske færdigheder, inden de kommer i klinisk undervisning. Den anden halvdel af respondenterne oplever i mindre grad eller slet ikke disse forventninger fra klinisk vejleder. Størsteparten af respondenterne har i høj grad og i nogen grad selv forventninger om, at de har øvet praktiske færdigheder, inden de kommer i klinisk undervisning.

Størsteparten af respondenterne vurderer, at tre-fire lektioner i færdighedslaboratoriet på en undervisningsdag giver den bedste læring. I alt 20% af respondenterne mener, at en-to lektioner på en undervisningsdag giver den bedste læring, mens 14% mener at fem-seks lektioner giver den bedste læring. Langt størsteparten af respondenterne angiver, at undervisningen i færdighedslaboratoriet bedst placeres fordelt over hele modulet i stedet for at blive givet samlet fx på en uge på modulet. I alt 62% af respondenterne vurderer, at fem studerende pr. underviser giver den bedste læring, mens 35% mener, at 10 studerende pr. underviser giver den bedste læring. Kun få studerende mener, at 15-20 studerende pr. underviser giver den bedste læring i færdighedslaboratoriet. Respondenterne finder, at sygeplejersker fra klinisk praksis, kliniske vejledere og undervisere fra sygeplejerskeuddannelsen bedst varetager undervisningen i færdighedslaboratoriet. Kun en fjerdedel finder, at sygeplejestuderende kan varetage undervisningen i praktiske færdigheder i færdighedslaboratoriet.

Diskussion

Udviklingsprojektet viser, at studerende vurderer øvelser i praktiske færdigheder i uddannelsens teoretiske del som fremmede for læring af kliniske kompetencer. Øvelserne synes at fungere som en velvalgt variation fra den traditionelle undervisning i et klasserum. Udviklingsprojektet markerer, at undervisning i færdighedslaboratoriet hjælper studerende til at koble teori og praksis og huske teori. Andre undersøgelser viser, at undervisning i færdighedslaboratoriet giver mulighed for at understøtte den studerendes læringsstil (14, 19).

Studie I viser, at øvelse i praktiske færdigheder hjælper studerende til at opnå tryghed og sikkerhed. Dette understøttes af studie II, idet 58% af de studerende oplever, at det at øve praktiske færdigheder har "stor betydning" for deres sikkerhed. Forskning viser tillige, at øvelser i færdighedslaboratoriet øger sygeplejestuderendes selvtillid (6, 20, 21). Det kan være en af grundene til, at studerende ønsker mere tid til øvelse i praktiske færdigheder, da følelsen af sikkerhed i større grad vil opnås ved at øve hver enkelt færdighed flere gange (14). Studerende oplever ifølge studie II et varierende tilbud om før-, under- og eftervejledning. Studie I viser, at eftervejledning er vigtig, hvorimod resultaterne fra studie II peger på, at studerende først og fremmest finder før- og undervejledning betydningsfuldt. Undersøgelser peger på, studerende i færdighedslaboratoriet har behov for vejledning, før udbyttet af læringen er optimal (5, 15, 22). Undervisere i færdighedslaboratoriet støtter studerende i deres læreproces ved at udfordre dem og fungere som rollemodeller. De har kendskab til anbefalet litteratur og kan bidrage med sparring, der faciliterer studerendes

læring via ærlig og præcis tilbagemelding på handlinger i færdighedslaboratoriet (7). Sammenholdt med fund fra udviklingsprojektet er det vigtigt, at studerende i højere grad oplever/tilbydes især før- og undervejledning. Det vil medføre, at studerende i højere grad vil modtage faglig vejledning, der tilgodeser den enkelte læringsstil.

Udviklingsprojektet viser, at studerendes forventninger til uddannelsesinstitutionen er, at de inden mødet med klinisk praksis får mulighed for at øve praktiske færdigheder. Både studie I og studie II viser, at det hovedsageligt er handlinger såsom anlæggelse af PVK, kateter, injektionsteknik, medicinhåndtering og personlig hygiejne, de studerende forventer at øve i færdighedslaboratoriet. Dog nævner de studerende også, at de gerne vil have mulighed for at øve de kommunikative perspektiver i sygeplejen. Begge studier betoner, at studerendes præferencer i forhold til vejledning i færdighedslaboratoriet er, at den varetages af repræsentanter fra klinikken, tillige med undervisere som anført i studie II. Ifølge studie II ønsker de studerende i mindre grad, at medstuderende underviser i færdighedslaboratoriet. Det har dog vist sig, at både studerende der modtager undervisning fra medstuderende, og studerende der agerer underviser profiterer af et sådant tiltag (13, 23), hvorfor der er et udviklingspotentiale inden for dette område.

Generelt synes studerende, at der er for lidt undervisning i færdighedslaboratoriet, hvilket understøttes af andre undersøgelser (14). Ifølge studie II er der en tendens til, at studerende sidst i uddannelsen i højere grad oplever mængden af undervisningen i færdighedslaboratoriet for lille. Dette kan hænge sammen med, at studerende på dette tidspunkt i uddannelsen er bevidste om, men i nogen grad mangler tiltro til, at de snart kan agere sygeplejersker, der træffer kliniske beslutninger (24). Dette er naturligt, da kritisk tænkning og problemløsning, at foretage procedurer korrekt og forsvarligt, at kommunikere verbalt og på skrift alle er aktiviteter, som kræver træning for novicen (14). Studie II tydeliggør, at der i uddannelsesmæssig tilrettelæggelse bør tages højde for, at undervisningen bliver fordelt jævnt over et helt modul og gennem hele uddannelsen. De studerende foretrækker tre-fire lektioners undervisning ad gangen med en underviser til fem studerende. Resultatet er interessant, idet det tidligere er vist, at undervisningen i færdighedslaboratoriet oftest foregår i fyldte lokaler og med begrænset vejledning (5). Der er dermed fortsat et behov for, at undervisningen i færdighedslaboratoriet opkvalificeres. Brugen af cases sikrer ifølge studie I og II autenticiteten og har "stor" eller "nogen" betydning for, at de får et godt læringsudbytte af undervisningen i færdighedslaboratoriet. En undersøgelse viser, at "case-connexion" fremmer de studerendes læring i et virtuelt læringsmiljø (19).

En norsk/australsk undersøgelse påpeger, at et færdighedslaboratorium ikke anvendes af studerende, hvis der ikke er mulighed for vejledning af en underviser (8). For at hindre studieinaktivitet og mindske frafald er det væsentlig at medtænke studerendes præferencer for at få indsigt i, hvordan vi kan tilrettelægge et attraktivt uddannelsesforløb med det rette niveau samt et fagligt indhold og en pædagogisk kvalitet, som understøtter de studerendes læring og opnåelse af uddannelsens mål (25). Det er dog nødvendigt i dette udviklingsprojekt at tage forbehold for, at studerende, som informanter og respondenter, kan sige noget om, hvad der gør sygeplejerskeuddannelsen attraktiv, hvad der får dem til at engagere sig, og hvad der får dem til at blive på studiet. Derimod kan det tænkes, at de har en begrænset indsigt i uddannelsens studieordningsbestemte læringsudbytte og rækkefølgen heraf samt uddannelsesinstitutionens strategier og handleplaner (26).

Konklusion

Udviklingsprojektet viser, at undervisningen i den teoretiske del af uddannelsen i færdighedslaboratoriet hjælper studerende til at koble teori og praksis og til at opnå tryghed og sikkerhed i relation til praktiske færdigheder. De studerende finder det betydningsfuldt at anvende cases i undervisningen. De har især behov for før- og undervejledning i færdighedslaboratoriet, da vejledning fremmer de studerendes læring. De studerende ønsker, at vejledningen gives af undervisere fra uddannelsen eller repræsentanter fra klinikken, og i ringe grad ønskes medstuderende som undervisere, selv om der er evidens for, at studerende profiterer af at undervise hinanden. Endvidere ønsker de studerende, at undervisningen i færdighedslaboratoriet fordeles jævnt over uddannelsens teoretiske moduler med undervisningsseancer af tre-fire lektioner ad gangen. De studerende har en forventning om at få undervisning i handlinger af instrumentel og kommunikativ karakter. Generelt vurderer de studerende, at der er for lidt undervisning i færdighedslaboratoriet i den teoretiske del af uddannelsen.

Det vurderes dermed aktuelt at udvikle undervisningen i færdighedslaboratoriet på sygeplejerskeuddannelsen. Vores udviklingsprojekt skaber grundlag for at tilbyde ekstra tilbud og/eller innovative undervisningsformer i øvelse i praktiske færdigheder i færdighedslaboratoriet. Projektet kan derved være et aktuelt bidrag til den fremtidige justering og udvikling af sygeplejerskeuddannelsen.

Figur 1

1. Anlæggelse af perifert venekateter og observation af denne
2. Injektionsteknik
3. Anlæggelse af KAD og kateterpleje
4. Medicinhåndtering og medicingivning – herunder tabletter, IV-medicin, klyx m.m.
5. Personlig hygiejne
6. Ergonomi – herunder mobilisering og lejring af patienter med forskellige sygdomme
7. Sårpleje
8. Anlæggelse af forskellige typer af sonder og observation af disse
9. Måling af vitale værdier
10. Kommunikationsøvelser

Figur 1: Respondenternes top ti over færdigheder de ønsker at øve i færdighedslaboratoriet

Referencer

1. Maindal HT, Hougaard J. Informations- og kommunikationsteknologi i færdighedslaboratoriet. *Klin Sygepleje*. 2005;19(1):57-63.
2. Helle Terkildsen, Bligård D, Nørup Sillesen H. Eksperimenterende scenarier i færdighedslaboratoriet. *Klin Sygepleje*. 2005;19(2):44-52.
3. Mariani B, Cantrell M, Ann, Meakim C, Prieto P, Dreifuert K, T. Structured debriefing and students' clinical judgment abilities in simulation. *CLIN SIMULATION NURS*. 2013;9(5):e147-55.
4. Vinge S. Fremtidens plejeopgaver i sygehusvæsenet: NotatKøbenhavn: Dansk Sundhedsinstitut; 2010.
5. Alteren J, Bjørk IT. Studentenes læring av praktiske ferdigheter i modellavdelingen og kliniken: En utforskende studieOslo: Sygeplejerskers Samarbejde i Norden, SSN (Northern Nurses Federation); 2006.
6. Lewis DY, Ciak AD. The impact of a simulation lab experience for nursing students. *Nurs Educ Perspect*. 2011;32(4):256-8.
7. Strand I, Nåden D, Slettebø Å. Students learning in a skills laboratoryOslo: Sygeplejerskers Samarbejde i Norden, SSN (Northern Nurses Federation); 2009.
8. Wellard SJ, Heggen KM. Are laboratories useful fiction? A comparison of norwegian and australian undergraduate nursing skills laboratories. *Nurs Health Sci*. 2010;12(1):39-44.
9. Ministeriet for Forskning, Innovation Og Vide-regående Uddannelser. Bekendtgørelse Om Uddannelse Til Professionsbachelor i Sygepleje, BEK nr 29 af 24/01/2008 af .
10. Weaver A. High-fidelity patient simulation in nursing education: An integrative review. *Nurs Educ Perspect*. 2011;32(1):37-40.
11. Cant RP, Cooper SJ. Simulation-based learning in nurse education: Systematic review. *J Adv Nurs*. 2010;66(1):3-15.
12. Morgan R. Using clinical skills laboratories to promote theory-practice integration during first practice placement: An irish perspective. *J Clin Nurs*. 2006;15(2):155-61.
13. Bjerg K, Garcia Colina A, Gregersen T, Stensgaard Karlsen H, Larsen L, Lyngsø A, et al. Differentieret undervisning: Et tilbud til studerende og sygeplejersker. *Sygeplejersken*. 2010;110(19):52-5.
14. Bradshaw MJ, Lowenstein AJ. Innovative teaching strategies in nursing and related health professions. 5th ed. Boston: Jones and Bartlett Publishers; 2011.
15. Bjørk IT. Nyuddannede sygeplejersers manglende praktiske sygeplejefærdigheder. København: Munksgaard Danmark; 2006.
16. Pilegaard Jensen T, Amternes og Kommunernes Forskningsinstitut. Sygeplejerskeuddannelsen : De studerendes vurdering og frafald. Kbh.: AKF; 2006.
17. Melnyk B, Mazurek, Gallagher-Ford L, Long L, English, Fineout-Overholt E. The establishment of evidence-based practice competencies for practicing registered nurses and advanced practice nurses in real-world clinical settings: Proficiencies to improve healthcare quality, reliability, patient outcomes, and costs. *WORLDVIEWS EVID BASED NURS*. 2014;11(1):5-15.
18. Creswell JW. Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches. 3. ed. ed. Thousand Oaks, Calif.: Sage Publications; 2009.

fortsættes på side 12

19. Zimmer Rasmussen L, Hauschildt Nielsen L. Case-Connexion: Udvikling af et virtuelt læringsmiljø til sygeplejestuderende. Århus: [Forskningsnettet]; 2009. Available from: http://www.fsknet.dk/sites/default/files/file/LOM/0309_line_zimmer_rasmussen_linda_hauschildt_nielsen.pdf.
20. Thomas C, Mackey E. Influence of a clinical simulation elective on baccalaureate nursing student clinical confidence. J Nurs Educ. 2012;51(4):236-9.
21. Alfes CM. Evaluating the use of simulation with beginning nursing students. J Nurs Educ. 2011;50(2):89-93.
22. Jeffries PR. A framework for designing, implementing, and evaluating simulations used as teaching strategies in nursing. Nurs Educ Perspect. 2005;26(2):96-103.
23. McKenna L, French J. A step ahead: Teaching undergraduate students to be peer teachers. Nurse Educ Pract. 2011;11(2):141-5.
24. Porter J, Morphet J, Missen K, Raymond A. Preparation for high-acuity clinical placement: Confidence levels of final-year nursing students. Adv Med Educ Pract. 2013;4:83-9.
25. Danmarks Evalueringsinstitut. Undervisningsevaluering på de videregående uddannelser : Undersøgelse 2015. Kbh.: Danmarks Evalueringsinstitut; 2015.
26. Troelsen R. Frafald på de videregående uddannelser - hvad ved vi om årsagerne? Dansk Universitetspædagogisk Tidsskrift [Internet]. 2011;6(10):37-44.

FSUS FORÅRSKONFERENCE

14.-15. marts 2016 i Århus
Tema: Ny sygeplejerskeuddannelse

Sæt X i kalenderen allerede nu.